

MAŁGORZATA BISZCZANIK

## **Postulat posiłkowego stosowania zasad prawa karnego a odpowiedzialność z tytułu administracyjnych kar pieniężnych**

### **Abstrakt**

Artykuł jest poświęcony problematyce odpowiedzialności z tytułu administracyjnych kar pieniężnych z uwzględnieniem elementów o charakterze subiektywizujących odpowiedzialność administracyjną dla wykazania możliwości posiłkowego stosowania przez organy administracji publicznej przepisów prawa karnego. Poprzez analizę orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego, wybranych Wojewódzkich Sądów Administracyjnych, Trybunału Konstytucyjnego, jak również Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wykazano, że problematyka wymierzania i nakładania administracyjnych kar pieniężnych na podstawie przepisów prawa administracyjnego materialnego oraz działu IVa Kodeksu prawa administracyjnego (k.p.a.) wymaga znacznie szerszej analizy niż do tej pory. Z uwagi na brak zagwarantowania przez ustawodawcę prawidłowego zakresu ochrony prawnej obejmującego wykazanie okoliczności także o charakterze subiektywizującym, podmioty zobowiązane zostały pozbawione licznych gwarancji prawnych przewidzianych nie tylko w art. 42 ust. 2 Konstytucji RP, lecz również w art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPCz). Analiza charakteru administracyjnych kar pieniężnych dowodzi, że obecnie obowiązujące przepisy działu IVa k.p.a. wymagają znacznej reformy, w szczególności dla zagwarantowania braku arbitralnego nakładania i wymierzania sankcji administracyjnych przez organy administracji publicznej. Weryfikacja orzeczeń pod kątem uwzględniania posiłkowego stosowania przepisów prawa karnego pozwoliła na przedstawienie rozważań w przedmiocie charakteru odpowiedzialności administracyjnej, która ma istotne znaczenie przede wszystkim w zakresie realizacji zobowiązań państwa-strony EKPCz w ramach uwzględniania okoliczności subiektywizujących, lecz również w przedmiocie stosowania zasady *ne bis in idem* w sytuacji zbiegu odpowiedzialności karnej oraz administracyjnej. Mając to na uwadze, postulatem *de lege ferenda* jest zmiana przepisów działu IVa k.p.a. poprzez objęcie jej zakresem dodatkowych gwarancji prawnych podmiotów zobowiązanych przy jednoczesnym uwzględnieniu szeroko rozumianej zasady legalizmu.

**Słowa kluczowe:** okoliczności subiektywizujące – odpowiedzialność administracyjna – administracyjne kary pieniężne – prawo karne – prawo administracyjne